

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. září 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle §u 99 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a §u 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že byl odsouzen pro zločin podle §u 99 tr. zák. neprávem, poněvadž se činu dopustil v době, kdy si odpykával trest ve věznici krajského soudu, a to právě při příležitosti, kdy mu dozorce nařizoval konání kázeňských (správně vězeňských) prací obuvnických a on dozorcí odpovídal a neuposlechl. Proto prý svým jednáním porušil pouze kázeňský předpis a měl být potrestán nejvýše trestem disciplinárním. Zmateční stížnost jest na omylu. Podle nařízení ministerstva vnitra ze dne 4. července 1860, čís. 173 ř. zák. a výnosu min. sprav. ze dne 13. ledna 1882, čís. 264 ř. zák. trestají představení samostatných trestnic, donucovacích pracoven a polepšoven všechny trestné činy a opomenutí, jež v trestním zákoně nejsou prohlášeny za zločiny, cestou disciplinární. Zločiny, spáchané takovými osobami, zůstávají vyhrazeny příslušnému soudu. Tento předpis však vůbec neplatí o věznicích sborových soudů prvé stolice, nebo soudů okresních. Trestné činy jimi spáchané zůstávají vyhrazeny soudům bez ohledu na to, zda jde o zločiny, či přečiny a přešupky. Proto také okolnost, že »zde k případu došlo« při nařizování vězeňských prací dozorcem ve věznici sborového soudu prvé stolice a že byl vyvolán neuposlechnutím a tvrdošijností vězňovou, nemůže snížit delikt proti obecnému trestnímu zákonu na pouhý kárný přečin. Poněvadž v souzeném případě soud formálně bezvadně zjišťuje veškeré náležitosti objektivní i subjektivní skutkové podstaty zločinu podle §u 99 tr. zák. (zmateční stížnost sama nečiní proti správnosti odsouzení dalších námitek) nebylo překážky, by obžalovaný nebyl tímto zločinem uznán vinným.

Čís. 2293.

Zločin §u 170 tr. zák. může spáchat sice jen vlastník, nemusí však provést sám vše, co tvoří objektivní skutkovou podstatu zločinu (vlastnoručně zapálit); činnost spoluvlastníků k zapálení pojištěné budovy rozhodnutých jest posuzovati jako činnost spolupachatelů (účastníků podle §u 5 tr. zák.), třeba zapálil jen některý z nich.

Zapálí-li kdo cizí nemovitost z návodu vlastníka, nedopouští se sice zhářství (§ 166 tr. zák.), jest však tu možným zločin ve smyslu §u 170 tr. zák. (spoluvina na něm).

(Rozh. ze dne 16. února 1926, Zm I 64/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečným stížnostem Josefa B-a a státního zastupitelství do roz-

sudku krajského jakožto nalézacího soudu v Liberci ze dne 19. prosince 1925, kterým soud vyslovil svou nepřislušnost k projednání a rozhodnutí v trestní věci proti obžalovaným Františku B-novi, Kristianu R-ovi a Josefu B-ovi pro zločin podvodu podle §§ 170, 197, 200, 203 tr. zák., po případě spoluviny na něm podle §u 5 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by v řízení pokračoval a rozhodl.

D ů v o d y:

Josef B. uplatňuje proti rozsudku prvního soudu důvody §u 281 čís. 3, 5, 6 a 10 tr. ř. a státní zastupitelstvo důvody téhož paragrafu čís. 5 a 6. Zmateční stížnost státního zastupitelství je podána ve prospěch obžalovaných, neboť se domáhá toho, by trestné činy, které jim obžaloba klade za vinu, vyjímajíc Edmunda P-a, byly posuzovány podle mírnějšího zákona, než jak míní rozsudek nalézacího soudu. Obě tyto zmateční stížnosti z důvodů §u 281 čís. 5 a 6 tr. ř. jsou odůvodněny. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný Kristian R. doznává, že 5. dubna 1925 zapálil dům Františka B-na v B. na návod spoluobžalovaného Josefa B-a. V následující úvaze uvádí pouze zodpovídání obžalovaných Kristiana R-a, Josefa B-a a Františka B-na. Nevyjadřuje se vůbec o tom, které skutečnosti a z jakých důvodů pokládal soud za dokázané nebo nedokázané (§ 270 čís. 5 tr. ř.), ačkoli výpovědi B-ovy a B-novy přímo si odporují. Ta vada není napravena následujícím odstavcem důvodů, v němž se praví, že soud uznal na základě »těchto zjištění průvodního řízení«, že skutečnosti, tvořící základ obžaloby, ve spojení s okolnostmi, vyšlými na jevo při hlavním přelíčení tvoří zločin, patřící do příslušnosti porotního soudu. Rozsudek obsahuje zjištění jediné procesní okolnosti (doznání R-ova), ale žádné věcné okolnosti. Je tedy neúplný a tudíž zmatečný podle §u 281 čís. 5 tr. ř.

Obžaloba viní obžalovaného Františka B-na, že zapálil svůj dům, čímž měly být pojišťovny D. a M. zaplacením pojistného poškozeny na svém majetku a skutečně byly poškozeny o peníz převyšující 2000 Kč, a že Josef B. a Kristian R. k vykonání toho zlého skutku úmyslným opatřením prostředků nadržovali, pomáhali a přispěli k jeho bezpečnému vykonání. Klade jim tudíž v tomto směru za vinu zločin podvodu podle §§ 170, 197, 200 a 203 tr. zák., po případě spoluvinu na něm podle §u 5 tr. zák. Rozsudek uznal, že čin obžalovaného Kristiana R-a, jak je uveden v obžalobě, ve spojení s okolnostmi, vyšlými na jevo při hlavním přelíčení, tvoří zločin zhářství podle §§ 166, 167 b), c) tr. zák. a čin B-na a B-a spoluvinu na něm podle §u 5 tr. zák. Při tom nalézací soud přehlíží, že trestní zákon neposkytuje ochrany proti zasáhnutí cizí osoby do majetkových práv vlastnických, souhlasí-li s ním vlastník, který jest způsobilý k právnímu jednání. V takovém případě není zasáhnutí cizí osoby bezprávným útokem. Vlastník sám může se svou věcí z pravidla nakládati libovolně (§ 354 obč. zák.). Také, zapálí-li vlastník svou věc, nebo dá-li ji zapáliti jinou osobou, není v tom protiprávního jednání, ač-li zapálení nestalo se ve zlem úmyslu a nevydá tím i cizí majetek v nebezpečení ohně (§ 169 tr. zák.), nebo k tomu účelu, by poškodil jinou

osobu na jejich právech nebo uvedl někoho v podezření (§ 170 tr. zák.). (Stoss, Strafrecht str. 158, 430, Finger, Strafrecht, II. str. 640). Že by v projednávaném případě se mohlo jednat o zločin podle §u 169 tr. zák., netvrdí ani obžaloba ani napadený rozsudek. Zločin podle §u 170 tr. zák. podle jeho povahy může ovšem spáchatí jenom vlastník, který zapálí svou nemovitou nebo movitou věc. Ale nevyžaduje se, by provedl sám vše, co tvoří objektivní skutkovou podstatu tohoto činu, zejména by vlastnoručně zapálil. Odhodlají-li se dva spoluvlastníci pojištěné budovy, že ji zničí ohněm za tím účelem, by tak dosáhli pojistného, nebude možno právem tvrditi, že skutková podstata zločinu podle §u 170 tr. zák. je naplněna jenom tehdy, když oba vlastnoručně zapálí. Jedná-li k takovému účelu více osob ve zlém úmyslu, jest jejich činnost posuzovati jako činnost spolupachatelů nebo účastníků podle §u 5 tr. zák. Z těchto úvah plyne, že zapálil-li R. dům B-nův na jeho návod, tedy s jeho souhlasem, nemůže býti řeči o zločinu zhárství podle §u 166 tr. zák., ale je možným zločin podle §u 170 tr. zák., po případě spoluvina na něm. K projednání a rozhodnutí o tomto je podle návrhu obžaloby příslušným sborový soud první stolice. Uznal-li nalézací soud v souzeném případě, že je nepřislušným, je jeho rozsudek zmatečný podle §u 281 čis. 6 tr. ř. Bylo proto zmatečným stížnostem vyhověti za souhlasu generálního prokurátora již v neveřejném zasedání podle §u 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. pro rok 1878. Rozsudek nalézacího soudu musel býti zrušen v celém obsahu, protože opatření, jež uznal zrušovací soud za nutné ohledně obžalovaných B-na, B-a a R-a je též ke prospěchu obžalovaného Edmunda P-a. Za tohoto stavu věci nebylo potřeba jednatí o dalších zmatečných důvodech, uplatňovaných Josefem B-em.

Čís. 2294.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.).

Ke skutkové podstatě zločinu nedokonané přípravy úkladů podle §u 8 tr. zák. a §u 2 odstavec první a druhý zákona se vyžaduje po stránce objektivní, by pachatel předsevzal čin, směřující k tomu, by se s někým spolčil k úkladům o republiku, nebo vešel k tomu cíli v přímý nebo nepřímý styk s cizí mocí, nebo s cizími činiteli, zejména vojenskými nebo finančními; po stránce subjektivní pak, by měl úmysl, spolčiti se s někým a vejíti v přímý nebo nepřímý styk s cizí mocí nebo s cizími činiteli za účelem násilné změny ústavy republiky, zejména pokud jde o samostatnost, jednotnost nebo demokraticko-republikánskou formu státu.

Cizími činiteli jsou takové osoby z cizího státu, které, byť i nebyly jeho zástupci neb orgány, mají tam význačnou moc neb aspoň význačný vliv a mohou tímto způsobem vydatně podporovati úklady o republiku.

Kdo dal do tisku tiskopis, obsahující trestný čin (§ 11 čis. 2, § 14 čis. 5 zákona), dopouští se nedokonaného trestného činu (§ 8 tr. zák.), třebaš byl zhotoven jen kartáčový otisk, který nebyl určen k rozšiřování (§ 10 tr. zák., § 39 čis. 2 zákona) a nebyl vůbec rozšiřován.

(Rozh. ze dne 17. února 1926, Zm I 585/25.)